

Redactare: Cosmin Peța
Tehnoredactare: Mihail Vlad
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Laurențiu Midvichi

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ILEA, MARIAN

Zeppelinul piticului / Marian Ilea. - Pitești : Paralela 45, 2018

ISBN 978-973-47-2819-0

821.135.1

Copyright © Editura Paralela 45, 2018

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar
conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparelela45.ro

Marian Ilea

Zeppelinul piticului

Cu ilustrații de Mihai Olos

Editura Paralela 45

Cuprins

Baba din drum / 7

Povestea vieții trecutului rapsodului Gherasin
scrisă de el însuși în colaborare cu duhul sfânt / 17

Cârciuma „La Margit“ / 24

Invazia (variantă) / 33

112 / 43

Dreptul la replică / 49

Poveste contemporană cu Zmeu și Cosînzeană / 57

Republica IZA / 70

Tărîmul rîmelor / 84

Triptic. Două femei / 101

Boony & Erszebet / 108

Mikigizi Yka & domnul Both / 119

Pianina albă a doamnei amiralului Belô Poteka / 128

Zeppelinul piticului / 144

Scrisoarea lui Sentslai Arpad
către tatăl său Sentslai Adalbert / 154

Baba din drum

În casa mare, pe ulița ce duce din drum la rîu, aproape de magazinul ei, bătrîna Ioana Șteț din Ieud și-a adunat familia. Ca în fiecare an. De hramul bisericii, de Sfînta Maria. Ioana Șteț are șaptesprezece urmași împrăștiați în lumea largă. E seara de Sfînta Maria, cînd toți vin acasă. Ascultă raportul pe care bătrîna îl face despre găzdăluit și despre pămînturile la care nu mai ajunge, care sînt ale lor și nimeni nu vrea să-i pună în posesie. Tîrziu, în noapte, Ioana Șteț pune masa. Se uită la ai ei și se satură privindu-i cum mănîncă poftos.

Cu trei zile înainte de sărbătoarea din anul două mii șaisprezece, s-a gîndit, mai ales noaptea, ce trebuie să le spună, cum să facă pentru ca fiecare dintre cei duși pe alte coclauri să înțeleagă că pămînturile neamului lor îi așteaptă, că prețul redobîndirii n-are importanță.

La ora șaptesprezece, în anul două mii șaisprezece, de Sfînta Maria, bătrîna Ioana Șteț din Desiștea a început să cuvînte. Ai ei o ascultau tăcuți și atenți.

Dragii mei, de la-nceput vă spun că iară l-am ascultat pe primaru' Boholici, care-i și oarece neam cu noi, cum zîce: „Mătușă

Ioană, să-ți spun de la-nceput că toată problema ar fi trebuit rezolvată cu Legea Lupu, și foștii mei colegi n-au făcut nimic în anii nouăzeci și cinci și nouăzeci și șase, eu nu eram atunci la primărie, că doară cunoști, da' să nu mă spui că dau vina pe ei, ce n-o isprăvit ei la timp trebuie să tomnesc eu, acolo unde legea mă lasă". Și după minciunile care mi le-o zis, o luat-o cu anu' o mie nouă sute șaptezeci și șase, când un profesor, care-i și azi cu taina lemnului, adică Pop Taina, și-o doamnă care-i cu plante medicinale, adică Pop Ghizi, o căpătat de la comuniști loturi ajutătoare. M-o mai informat că el și primăria lui o rămas proprietari pe locurile unde-s căminul, poliția și-un magazin, ăla din centru. „De-aia, mătușă Ioana Șteț, pământu' vostru s-a tot diminuat.“ Așa mi-o zis. Așa vă zic și io vouă.

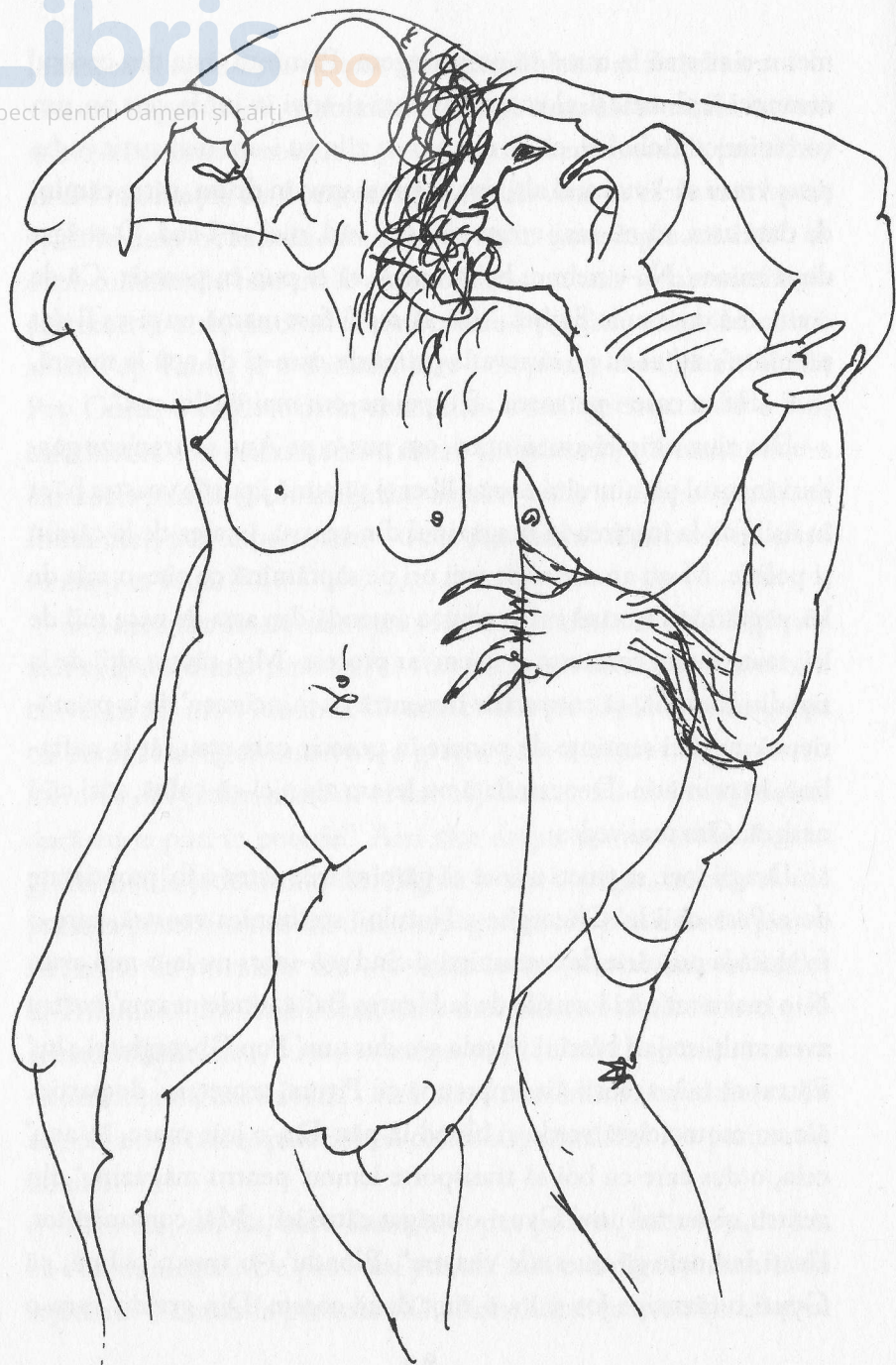
S-o apropiat de urechea mea stîngă, că eram în drum, lîngă primărie, și mi-o mai șoptit: „Nu vreau și n-am interes să iau averea cuiva, că nu mi-o iau mie, Doamne- ferește și păzește, de greșit cu dumneata sigur undeva s-a greșit, că n-am știut eu cum stau lucrurile, da' și dumneata m-ai dat în judecată, mi-ai cerut și daune dacă nu te pun în posesie“. Aici zice drept, așa am și făcut, dragii mei, și la judecătoria din Sighet io am cîștigat, trebuie să mă pună în posesie ori să-mi deie despăgubiri cîte o mie de lei pîntru fiecare zî de-ntîrziere. Da' s-o-ntors lucru' judecat bine la Sighet la Tribunalu' din Baia-Mare, să se mai judece o dată. Atunci și-o arătat Boholici fața, o rîs și-o strîgat după mine: „Ești casată cu tot cu sentința ta, babă Ioană“. Am tăcut, am amînat rejudecarea un an, da' mi-o trecut judecătoria cauza la perimări și s-o perimat și dosaru'.

Nu-i bai, am zis, baba Ioana te-o pus primar, baba te-a da jos, că-i an de alegeri. De pus l-am pus, da' iară o cîștigat și dosaru' de rejudecat o rămas la perimate. Cu Boholici și cu avocații lui și-ai

mei n-o să stau la masă să ne-nțelegem. Pământu' ăsta din centru' comunei îi al meu și-al vostru. În mai și-apoi în iunie, iest an, am vorbit iar cu Boholici, că de opt ani de zile nu i-am mai auzit vorba și nu vreau să-l mai aud alți opt. I-am și spus în drum, către cămin, de data asta, că nu mai vreau nici să-l văd, nici să-l aud. O strîgat după mine: „Nu-s nebun, babă Ioană, să te pun în posesie. Că de eram, mă duceau la Sighet. Nici să-mi fi fost mamă nu ți-aș fi dat pământu', da' ai tu pe cineva la primărie care-ți dă apă la moară, și-oi afla eu care-i persoana. Și-apoi ne-om mai întîlni noi“.

Din ziua ultimei amenințări, am pus-o pe Ana să aranjeze garduri în jurul pămîntului rămas liber și să pună jipurile voastre hăpt în ușile de la intrarea în magazinul din centru, în alea de la cămin și poliție. M-au amendat de trei ori pe săptămînă cu cîte-o mie de lei, săptămîna trecută mi-o adus o amendă din asta de zece mii de lei, toate le-am contestat și-avem iar procese. M-o căutat alții de la noi din comună, să coopereze în contră cu mincinosu' de la primărie, că au și ei sentințe de punere în posesie care stau tăt la naftalină, în primărie. Deocamdată nu le-am zis nici că-i albă, nici că-i neagră. Om mai vedea.

Dragii mei, să țineți minte că pămînturile astea o fo' proprietate de-a Paraschii lu' Gheorghe a Nuțului, străbunica voastră, care-o fo' dusă la pușcărie de comuniști și cînd s-o-ntors nu le-o mai avut. N-o mai avut nici locurile de la Henteș Baltă, unde neamu' nostru avea mulți stejari bătrîni. Acolo s-o dus unu' Pop Gheorghe și altu' Pătruș să taie arborii ăia împreună cu Pițura, secretaru' de partid, ăla cu motocicletă verde și blond la păr. Era o joie mare, în anu' cela, o dus care cu boi să transporte lemnu' pentru magazinu' din centru, și numa' unu' Gyuri o strîgat către iei: „Măi comuniștilor, lăsați lemnele că nu-s ale voastre“. Blondu' i-o tras o palmă, că Gyuri o căzut pe jos și i s-o rupt două coaste. Din grajdu' care-o

fo' a nostru, de era lângă magazin, care magazin o fo' casă de-a noastră, Pițura o scos un cal negru și fain care-o fo' tăt a nostru și i l-o dat lu' Gyuri să se-mpace cu el. Când l-o călărit, calu' o dat de pământ cu Gyuri, io pe-atunci eram în clasa întâia, am văzut și m-am bucurat tare. Lângă biserică s-o-ntîmplat de-o rămas lat Gyuri și nu s-o mai sculat. Pe cal nu l-am mai văzut. L-o vîndut secretaru' de partid Pițura la tîrg și din banii luați o cumpărat acoperiș nou pentru magazin.

Cu toate legile de fond funciar apărute prin care am cerut și tot cerem pămîntu', noi am ajuns bătaia de joc a celor care-o avut și au puterea în comună, la Baia-Mare și la București, familia noastră l-o avut de partea iei pînă astăzi tăt timpu' numă' pe Dumnezeu. Războiu-nceput după anul o mie nouă sute nouăzeci l-am continuat. Că-i democrație și libertate, nu? Da' și-n anu' o mie nouă sute șazece și opt tata și-o cerut pămîntu' de la Consiliul Superior a Agriculturii și unu' Blaj, care era cu partidu' la Baia-Mare, ne-o scris că-i proprietate a statului și nu ni-l poate da. Batăr ăla o răs-puns ceva.

Așa cum știți voi tăți, pînă-n anu' două mii doi, prin tribu-nale o umblat bătrînii voștri și cu mine, pîn'-ce noi am obosit, și de-atunci am ales pe careva dintre voi să continue. Când obosește unu', să pregătește altu' să ducă mai departe războiu'. Noroc că din doi frați ai mei și cu mine ați ieșit șapteșpe, așa că puteți continua lupta. Îs multe piedici pe drum, asta s-o țineți voi minte, da' cît trăiesc io vi le-oi tăt aminti, o dată pe an, de Sfînta Mărie. Da' am șapteș'unu de ani! Când era primar Pop Ilischi, în anii nouăzeci, să țineți minte și asta, am crezut că avem o parte din pămîntu' pus în posesie pe Pop Parasca, da' nimernicu' ăla o pus-o pe mă-sa-n acte, c-o chema tot Parasca și tot Pop, așa ca pe străbunica voastră. Pruncii mei și fata Ana s-o apucat de strîns merele și de făcut

otava de pe pământu' ăla. Și s-or trezit cu trei dosare penale pentru furt calificat. În seara cînd am aflat de la fata Ana, m-am supărat tare și m-am dus cu mașina vecinului de peste uliță la o mănăstire din defileu' Jiului. M-am așezat în fața altarului și-am plîns de dimineață pînă sara. O venit cel mai bătrîn călugăr de-acolo și m-o-ntrebat de ce stau și plîng și mă rog, că ce-am pățit. Cînd i-am povestit, mi-o zîs: „Nu te mai chinui, am eu un băiat, pe care l-am crescut 'de suflet' la mănăstire, care azi o ajuns mare procuror la București. Te trimit la el și o să te ajute“. Așa o și fo'. Procuroru' general ne-o strămutat procesu' la Iași și-acolo s-o descoperit falsu' lu' Pop Ilischi. Noi ne-am ales cu cîștigu' procesului, da' iei și-o-mpărțit mai departe bucăți din pămînt. Dacă vă uitați pe ferestre, de-aici, vedeți c-o tăt construit case cu etaj și mi-o tăt zis: „Mătușă Ioană Șteț, de la primărie avem aprobarea, așa că-i legal, tătu-i legal“.

Și ce-i și mai greu de suferit îi că la bunica mē și străbunica voastră, moartă tare demult, după ce-o venit de la Canal, de la Poarta Albă, tăți care au case pe pămîntu' ei i-o zîs „Baba din drum“, în bătaie de joc, cum altfel?

Scumpii mei, fata mea și verișoara voastră Ana nu mai poate nici iē lupta. Îi gata de iē. Am ajuns de rîsu' satului, strîgă și cei mici din Ieud după noi! Iară voi stați în țări străine și v-ați pricopsit pe-acolo. Ana o cheltuit tare mult, și bani și nervi. Azi în locu' iei vine verișoru' primar Petru Pop, nepotu' meu, care-i aici printre voi.

„Dacă tu nu mai poți, Ană, las' că le-arăt io de-aici înainte“, așa o zîs Petru ieri sară, și-așa rămîne și azi.

Mă uit la voi toți și știu că războiu' a continua: Mesaroș, Puț și Pop, trii familii din doi frați și sora lor care sînt io, să nu uitați că voi sînteți după noi.

Dragii mei, cînd bunica mē și străbunica voastră o fost luată și dusă la Canal și-apoi la Poarta Albă, în anu' o mie nouă sute cincizeci și doi, noi ieram cei mai bogați din Ieud. O fo' sîngura ridicată cu feciorii iei, că ierau chiaburi, cum o fo' timpurile. Înainte o pus-o Pițura, secretaru' de partid, să semneze că renunță la pămînt, da' n-o vrut să facă așa ceva, îi știu bine pe ceia care-ntîi i-o smuls unghiile și i-o tăiat apoi vîrfurile degetelor de la mîini. Vineau și-aruncau petrol pe alimentele din cămările noastre, pe brînză, pe slănină și pe tăte celea. Doi ani o persecutat-o pe „Baba din drum“. Cînd o luat-o și-o dus-o la Canal, avē șapteșpatru de ani. Atunci femeile umblau cu zadie. Ȃia de la comuniști o venit peste iē noaptea-n casă și-o sculat-o. De spaimă și-o pus numa'n față zadia. În spate-o rămas cu cămeșă de noapte. Așē o plecat. N-o avut dreptu' să-și ducă o bucată de pîine. Nimic. Noroc că i-o luat și pe feciorii ei s-o ajute pe-acolo!

Două săptămîni s-o dus cu un tren de cărat animalele, în vagoane prin care bătea vîntu', că nu te puteai hodini noaptea. Cînd o ajuns i-o țîpat pe-un cîmp.

„Baba din drum“ nu s-o mai putut mișca, o cărat-o feciorii-n cîrcă, pe rînd, obosea unu', se oprea, îl schimba frate-său, și tăt așa. Cînd o obosit și ei, o venit un om bun cu o căruță trasă de doi măgari. S-o oprit. O suit-o-n căruță din milă. La ferma unde s-o oprit toți chiaburii, comuniștii Ȃia care-i păzeau îi chemau să mănînce strigînd catalogul chiaburilor. „Baba din drum“ primea ceva de-ale gurii de la feciori. Pînă s-o mai întremat.

După ce-o trecut primu' an, s-o apucat și ea de treabă. Împrăștia pietre pe drum cu o furcă cu doișpe coarne. Feciorii ei o prins a săpa o groapă ca un buncăr în pămînt, o pus stuf gros în ea și-acolo iernau cînd era viscolu' mai mare.

Cinci ani i-o ținut în pustietatea aia. Pîn-o apărut legea care i-o lăsat să meargă care către casa lui. Întîi, chiaburii de-acolo s-o apucat de plîns. S-o temut că-i duc comuniștii la ars, așa cum i-o dus Hitler pe evrei.

„Baba din drum“ avè atunci șapteșnouă de ani.

Așa iera-n vremurile alea, dragii mei. Știu de la mama, care știa de la maică-sa. Din București i-o urcat în trenu' de Sighet. Și cum tăți plîngeau întruna, un ceferist din Vișeu le-o zîs: „Bucurați-vă că mergeți acasă“. Și de-abia apoi o prins să se bucure.

S-o auzit și-n Ieud că vin chiaburii de la Canal. Patru care trase de boi s-o dus la gara din Sighet. Aveau otavă în ele și cergi. Cînd o coborît din vagon, „Baba din drum“ o strigat către ai iei să pună la o parte cergile, să nu se-apropie, că-s plini de rîie și păduchi. O ajuns în Ieud întinși pe otavă în carele trase tare-ncet de boi.

Unde credeți că s-o dus întîi „Baba din drum“, dragii mei? Obosită, plină de rîie, mîncată de păduchi, o cerut să fie dusă la pămîntu' ei. Acolo iera cooperativa cu acoperiș nou. N-o lăsat-o Pițura nici să se-apropie de grajd.

S-o dus la casa cu numărul șapteșpatru, unde locuia fecioru' ei. Acolo o rămas pîn' ce-o împlinit nouășșase de ani, cînd o-nchis ochii pe veci.

Io i-am fo' a mai mare nepoată. Mama mă ducea la casa cu numărul șapteșpatru să am grijă de „Baba din drum“. Nu stăteam în casă. Plecam să mă joc. Mama mă bătea. Că de ce nu stau lîngă babă, c-a muri și n-a fi nimeni să-i aprindă o lumîinare la cap și-a afla tăt satu'. Așè-mi zîcea. Da' nu mă lăsam nici io. Zîceam: „Bate-mă cît vrei și cît poți, mă tem să mă mai duc la Babă, că mă tem s-o vād cum moare!“.

Mama m-o ascultat și bătaie nu mi-o mai dat. Așè s-o mutat mama la casa cu numărul șapteșpatru, o pus-o pe mă-sa pe-un

lipideu, pe jos, da' tăt nu putè să moară. Nicicum nu putè. O venit alte babe. O zîs către mama: „Duceți-o la pămîntu' iei, altfel n-are cum să-și deie ultima suflare“.

Mama o dus-o cu același car, da' cu alți boi. Nici măcar atunci Pițura nu i-o dat voie să moară în șura de lîngă cooperativă.

Tot traseu' ăla, „Baba din drum“ zîcea: „Nicu mi-o tăiet degetele și mi-o smuls unghiile, da' n-am vrut să semnez, să le dau locul mieu hoților care-s azi în comună“.

După încă vro două săptămîni, baba o murit la casa cu numărul șapteșpatru. Avè găuri mari și răni după cap din cauza mușcăturilor de păduchi. După mare chin și-o găsît hodina.

Vă mai spun, și mai ales ție, Petre, că tu urmezi la rînd să te bați pentru pămînt, că aici locu' nostru o fo' cel mai fain, unde-i cooperativa ierau și tauru' și zieru' comunei. Cînd m-am ocupat io cu bătrîinii voștri de punerea în posesie, am luat un avocat din Sighet, pe Mircea, și ne-am judecat cu iei. În anu' o mie nouă sute nouășcinci.

Am dat bani tare mulți. Și cînd l-am întrebat pe Mircea care-i rezultatul, mi-o zîs așè:

„Ați pierdut, Șteț Ioana.“

„Facem recurs, Mircea.“

„Nu facem, Șteț Ioana.“

„Da' ce-i de făcut?“

„Puneți ștampila la vot pe cheie, Șteț Ioana!“.

Am pus-o cum o zîs Mircea. O venit Constantinescu de președinte. O dat legi după legi. Tăt degeaba. Tăte legile s-o dat și tăt noi nimica n-am avut, cum n-avem nici amu'.

Dragii mei, așè-i povestea cu pămîntu' aiesta. Pe lîngă casa asta mare, io, Ioana Șteț, mai am una, cu mult mai mare, pîn' jeburile avocaților.

Ne-apucăm de mâncat, dragii mei, iar după ce gătam, tu Petre, și tu Ană, îți vini-n camera cu dosarele, să facem predarea și primirea lor. După aia îi treaba lu' Petre cum a continu lupta. Asta o fo' soarta neamului nostru. De-amu', poate-a îndrepta-o iel. Așe să-l ajute Cel de Sus!

Povestea vieții trecutului rapsodului Gherasin scrisă de el însuși în colaborare cu duhul sfânt

Notă: Începută din nouăsprezece, anul două mii unsprezece, luna lui decembrie, într-o sîmbătă, de Gherasin, adică de mine, la vîrsta împlinită de optzeci de ani și gătată în patru, anul două mii doisprezece, luna lui martie, tot într-o sîmbătă, de către Duhu' Sfînt.

Cînd i-ai văzut și-ai zis: „Gherasine, Gherasine, pe oamenii ăștia care au venit în Ungureni tu i-ai adus, că-s de la Televiziunea din București și caută trecutul vieții în satul tău, că și tu ai căzut la rînd mai demult să cauți și așa ai ajuns căutător cu cîntările tale.

Adică, mai clar, ai căutat una, apoi alta, și-apoi alta, pînă ai ajuns unde ai ajuns.

Cu birja la început ai mers la Baia-Mare, pe linii de tren te-ai dus la București și-n alte locuri. Te puteai deplasa, te duceai cu hora ta din grumaz, căutată, găsită, iară căutată și iară găsită, una, alta și alta, și alta“.

Acuma oamenii ăștia de la televiziunea din București îți întorc drumurile tale.